

ЕКСПЕРИМЕНТ (лат. experimentum, від experior — випробовую) — емпіричний метод пізнання явищ дійсності в умовах спеціального відтворення природних закономірностей на основі певної наукової теорії, що визначає мету, спосіб проведення та інтерпретацію результатів; науковий дослід, вивчення певного явища у точно фіксованих умовах; спроба зробити щось нове, переважно пов'язане з *ризиком*. Як засіб зіставлення теор. моделей з реал. фіз. процесами Е. забезпечує емпір. осмисленість величин, що задають абстракт. об'єкт теорій, та їхню пізнав. цінність. Сучасна наука використовує: 1) реал. Е., серед яких розрізняють: якісні

Е. (для встановлення наявності або відсутності постульованих теоріями явищ) та вимірюв. Е. (спрямов. на встановлення кількіс. значення досліджуваних характеристик об'єкта); 2) мисленнєві Е. (для створення ідеалізов. мисленнєвої картини об'єкта, який є перехід. сходиною від реал. до абстракт. об'єкта теорії). Ідеалізація в мисленнєвому Е. не тільки об'єкта дослідж., а й приладів та умов здійснення Е. дозволяє уникнути труднощів практ. характеру, на які наражається реал. Е. Остан. часом великого значення набуває комп'ютер. Е.

Л. В. Озадовська

Бібліографічний опис:

Експеримент / Л. В. Озадовська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-18818>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).